

שמורת מערת נשר:

איך להגיע:

המערה ממוקמת בתחום מחצבות "נשר", ממזרח לרמלה, מערבית לכביש מס' 1 וצפונית לכביש מס' 431. עקב אופי האתר (הן בתחום מחצבה פעילה והן בעל ערכי טבע יחידים מסוגם בעולם כולו), הוא סגור למטיילים.

רקע על שמורת מערת נשר:

באזור צפון השפלה קיים אזור נרחב באקוות ההר ובו תופעות הידרולוגיות ייחודיות - 'אנומלית איילון'. אנומליה זו מתאפיינת בהרכב מי תהום מלוח וחם יותר ממי התהום מחצבות הגיר של חברת (H₂S) בשאר האקוזה, והמים עשירים במימן גופריתי "נשר" פתחו צוהר למעמקי האדמה באזור זה, ובו נחשפו חללים קרסטיים ומחילות צרות וארוכות.

בשנת 2006, התגלתה בשטח המחצבות מערת איילון - מערכת מסועפת של מחילות, כ- 100 מ' מתחת לפני השטח המקוריים. מערכת קרסטית זו היא המערה השלישית באורכה בישראל, באורך כולל של כ- 2,700 מ', ומשתרעת בשטח של 140*100 מ'. המערה בנויה בשני מפלסים אופקיים עיקריים וביניהם ארובות קרסטיות אנכיות. במערה יש תופעות גיאולוגיות מגוונות הכוללות בין היתר "אלמוגי מערות" ו"מחטי גבס" - תופעות התגבשות מינרלים. אין במערה נטיפים בשל האופי החומצי של המים במקום.

במחקר המערה התגלה בה עולם ייחודי של חסרי חוליות שהתפתחו במשך תקופה ממושכת בבידוד מוחלט מאור השמש, ומרכיבים מערכת אקולוגית ייחודית. מערכת זו כוללת שישיה מינים ששרדו עד היום, ושני מינים נוספים שרק שלדיהם נמצאו באתר, וככל הנראה נכחדו בעשרות השנים האחרונות בשל שינויים חריפים במפלס מי התהום במערה. מערכת אקולוגית זו מתבססת על חיידקים מחמצני סולפיד, ומספר מיני סרטנים כולל הסרטן סומית איילון - ששאר בשרו הקרוב, סומית הגליל, נמצא בחללים תת-באזור הכנרת קרקעיים בעין שבע.

כתוצאה מגילוי המערה והמערכת האקולוגית הייחודית, הוחלט על שינויים בפעילות החציבה באזור, כדי לשמור על המקום. עם זאת, עוד לפני גילוי המערה, נגרם נזק למערכת האקולוגית כתוצאה מירידה משמעותית במפלס מי התהום באזור.

בינואר 2009 אושרה תוכנית גז/67/ב, המקצה שטח לשימור המערה וקרקע חלופית לכרייה בקרבת כביש מס' 1. בשטח השמורה תותר הסדרת מפלסי הקרקע לצורך ייצוב מבנה המערה, ותותר פעילות לצרכי מחקר, ניטור ופיקוח בלבד. השטח לשימור כולל רדיוס מגן סביב המערה.

שעות פתיחה, מחירי כניסה ושירותים למטיילים:

אין באתר שירותים למטיילים.

